

„Soča“ izhaja vsak petek in vsilja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.36
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „policah“ se plačuje za navadno tri topno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Scarom trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uredništvu, Via Mercato 12, naročnina pa opravištvu „Soče“, Via Seminario št. 10

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

IDEJALI

imajo svoj izvir v Bogu, so solčno svetli, blagodejni in nepromagljivi. Po idejalah je človeku hrepeneti, ker v njih dosegi je njegova sreča. Izvirajoč od Boga vedno k Bogu vsakega, ki se jim izroči. Najplemenitejšo delo je človeku, bližati se idejalu, razkrievati, ga, drugim kazati ter s poštenimi sredstvi zahtevati, naj se življenje uravna po idejalah. Kolikor odgovarja človeško življenje idejalom, toliko je res človeško; kolikor se od idejala loči in oddaljuje, toliko zgublja svojo veljavo in notranjo vrednost.

O idejalah je lahko govoriti, ali bližati se jim, je težko, približati se, skoro nemogoče. Zato je Bog dal človeškemu rodu pomočnico, ki naj ga na tej poti vodi in podpira, svojo milost, ter mu je ob enem odredil srečo, presegajočo ono, ki izvira iz dosega idejalov; odločil je namreč, naj človek ne pride samo do spoznanja idejalov, temveč tudi do spoznanja in neposrednega gledanja živega Boga, kato. o daje največjo popolnost, ki je stvarnem mogoča. Tudi to srečo posreduje milost božja.

Če so idejali na sebi lepi, blaživi, najmočnejši, pristojajo jim ta svojstva v toliko večji meri, kadar so združeni z milostjo, kadar na veliko imenitnejši način vedejo človeka do Očeta in so v nekaki vedni in neposredni službi Najvišjega. Taki idejali so najpopolnejši, ker najresničnejši; najplodnejši, ker čeznaravnost; in najkrepkejši, ker podpirani po neposredni pomoči božji. Oznanovalec takih idejalov zasluži največjo čast; njih delo v službi idejalov mora biti najuspešnejše in njih boj z materijo in njenimi pohlepi najmagovitejši. Oznanovalec takih idejalov bil je Sin božji in za njim je njegova namestnica, katoliška cerkev. Odtod izvira splošna modrost v najvišjih praskanjih v katoliški cerkvi, brez primere najblaziji vpliv krščanstva na ves človeški rod, nepremakljiva stalnost te verske ustanove, visoko spoštovanje narodov in njih glavarjev do rimske stolice in do katoliškega duhovstva.

Katoliški duhovnik jo v svoji službi namestnik Kristov in uživa kot tak nenavadno spoštovanje ter ima neznan vpliv na svojo čredo. Obseva ga neka čeznaravnost veljava, katera stori, da ga ovčice rade poslušajo ne le v cerkvi, temveč tudi zunaj nje v raznih praskanjih vsakdanjega življenja, trdno prepričane, da gospod nunc govori resnico in pravico. Pravi duhovnik se čuti očeta vseh svojih farmanov, ljubi vse, skrbi za vse, je brezplačen svetovalec in do jansk pomočnik v vseni, kar se godi v času ali večno blaginjo njegove čede. Odtod njegova veljava, odtod čast in moč, ki se drži njegovega plašča. Ta veljava je toliko večja, kolikor očitnejše in krepkejšo poudarja duhovnik potrebo idejalov v življenju, s kolikor večjo nepristranostjo in brezsebičnostjo, s kolikor večjo požrtovalnostjo in nevarnostjo daje pričevanje resnici in pravici.

To veljavo katoliške cerkve, oziroma katoliške duhovščine, spoznali so v davnih časih tudi svetni mogotci, katerih dejanja in početja se niso ujemala z naukom Kristovim. Ko je radi nepostavnosti in krivice začela oglašati se nevolja ljudstva, zatekali so se taki možje k cerkvenim dostojanstvenikom, da bi jim se svojim uplivom, ki ga imajo radi božjih reči, pomagali v stiski. Naravna pomoč, ki se je navadno delila z dobrim vspehom, izražala se je z besedami: „Ljubite resnico in delajte pravico.“

Ali ta recept ni vedno dopadal mogotcem in duhovnik ni imel vedno poguma, da bi ga bil izustil, temveč v časih se je klanjal mogočnjakom ter odobral, opravičeval in zagovarjal tudi to, česar bi ne bil smel. Nasledek tega je bil n. pr. na Francoskem, da katoliško ljudstvo je zgubilo zaupanje do svojega duhovstva in da to nima zdaj na Francoskem kljub svoji izredni požrtovalnosti nikakega upliva na ljudstvo, s katerim nima nikake zveze. („Vaterland“ 5. avg. t. l.)

Oznanovalec idejalov ima torej nepremagljivo moč, dokler ostane sam sebi zvest, to je: dokler oznanja idejale, pravico in resnico, in dokler vsakdanje dogodka sodi po idejalah. Kadar pa hoče posoditi

svojo veljavo nepoštenim samopašnežem, da bi zakril, pomanjšal, opravičil, zgovoril ali celo podprl njih krivice, tedaj se naravna čut pravice in resnice v ljudstvu čuti žaljeno, in potem je pokvarjeno za dolgo časa državljansko in — versko življenje.

Govor poslanca dr. Ferjančiča

(V državnem zboru dne 23. maja 1888.)

(Dalje.)

Zemljiščna knjiga, pravijo, je listina, in v taki ne smeta biti dva jezika. Proti temu moram opomniti, da se ta listina ne dà primerjati z drugimi. Po mojih mislih je lahko mogoče, da stojita poleg besedi „Wiese“, „Acker“ tudi besedi travnik in njiva; vknjižbe se vrše desetletja, tudi stotletja.

Torej primera z drugimi listinami ni umestna, kor drugo listine se ne pišejo desetletja. Iz tega se razvidi, da ti ugovori niso veljavni, marveč le prisljeni.

Pa še drug bolj čuden ugovor je v poročilu štajerskega deželnega odbora na deželni zbor, da so namreč zemljiščne knjige v nemškem jeziku dobile pravno moč. Takega ugovora ne bi pričakovali v poročilu do tako resne skupščine, kakor je deželni zbor. Ko bi bilo vredno na to odgovarjati, reči bi moral: Mi Slovenci smo tudi v nemščini dobili pravno moč. (Prav dobro! na desnici.) Nemški bi nas učili, sodili in upravljali.

Če pa se to more reči o Slovencih, morali bi ugovarjati, da smo mi Slovenci po § 19. drž. t. postave zopet bili postavljeni v prejšnjo stanje, da se tudi sodiški izrazimo. (Prav res! na desnici.) Preobširno bi bilo, ko bi govoril o debatah v raznih deželnih zborih, in hočem bliže si ogledati le sklepe koroškega deželnega zbora.

Ta pravi, da se ta naredba ne strinja s potrebami in koristmi prebivalstva, nevarna je pravni varnosti (Smeh na desnici), škoduje vrednosti in koristi zemljiščne knjige. (Ugovori na desnici.)

Vprašajte pa slovenske poslance v deželnih zborih, pa no one, ki so tam izvoljeni, kjer so pomagali pri volitvah slovensko prebivalstvo. Slovenski poslanci so se vsi brez izjeme izrekli proti tej trditvi in ti so pravi tolmači slovenskega prebivalstva. Pa še drug vzrok je za nemščino v zemljiščnih knjigah, in tega je večeraj porabil gospod govornik; rokel je namreč, da bi bilo treba prevesti slovensko vknjiževanje, in to bi takoj stalo dva goldinarja. Najbolj so namreč povdarjali, da je na škodo stalnemu kreditu, in kar je še takih močnejših izrazov. To je res, pa z bistveno omejitvijo. Na škodi je bil realni kredit, pa le toliko, kolikor ga imajo sami in ga oddajajo. (Prav res! na desnici.) Znano je, kar je g. govornik večeraj tudi potrdil, da so hranilnice sklenile, da ne bodo dajale posojil, ako je vknjiževanje slovensko (Čujte! Čujte! in klici na desnici: To je nemška pravičnost!) ali če jo le slovenski odlok pridejan prošnji (Poslanec Salášek: To je nemška močnatost!), in zašli so še do te smešnosti, da ne dajo posojila, ako prosilec ne piše nemški svojega imena. Ako Vošnjak ne piše svojega imena z W namesto z V in brez j, z sch in na konci z dvema ali tremi g, ne dobí posojila. (Smeh in klici na desnici: To je liberalno!)

Stvar pa je mnogo resnejša, kakor bi človek mislil, toda v enem oziru smo lahko hvaležni temu zavodu. Slovensko prebivalstvo vedno bolj išče slovenskega denarja (Tako je! na desnici) in nosi svoj denar v slovenske zavode, in kor se oprošča nemškega kapitala, oprošča se tudi vseh nemških vplivov. (Prav dobro!) Taki so torej ugovori proti slovenskim zemljiščnim knjigam, če si jih bliže ogledamo. S tem ne morejo strašiti slovenskega prebivalstva ali nas, njegovih zastopnikov; mislim, da tudi nemški nepristranski krogi ne bodo v strahu.

Torej tu ne gré za važne pomisleke, za odvrite škodo pravni stvari in gospodarskim koristim, marveč za njihovo gospodstvo. (Prav res! na desnici.) To je povod vsem njihovim dejanjem. (Dobro! Do-

bro! na desnici.) Tu moram še nekaj vplesti. Štajerskega deželnega zbora manjšina je povedala večini, da to ni pravi pot, če hoče odstraniti naredbo, in da tu ne bo pomagalo državno sodišče. Notranja uprava zemljiščnih knjig je stvar deželnega zbora; če pa jezik spada k notranji upravi, treba je skleniti novelo, po kateri bo nemščina določena kot izključni jezik zemljiščnih knjig. Gospóda moja, tega večina štajerskega deželnega zbora tudi noče steriti, ima tudi vzrok. Dokler velja § 19. drž. tem. postave, ne bo nobena vlada take novele kroni predložila v potrjevanje. (Dobro! Dobro! na desnici.) Ene napake pri naredbi pa ne morem zamolčati, in ta je, da se ne sklicuje naravnost na § 19.

Ako državno sodišče — kakor se je nedavno zgodilo v dveh slučajih gledè neke isterske in dalmatinske stvari — svoje razsodbe o šoli in uradu opira na § 19. drž. tem. postave, ako državno sodišče ne potrebuje in ne pričakuje izvrševalne postave k § 19., potem bi bilo jako dobro za ministerske naredbe, ko bi tukaj iskale podpore in podstave. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Sklepi deželnih zborov nasproti tej naredbi niso bili brez nasledkov. (Čujte na desnici.) Zdaj se mi, kakor bi sodišča sedaj še-le spoznala (Poslanec dr. Trojan: Tako! Tako!), da je ta naredba nepostavna, zdi se mi, kakor bi bi bilo treba dokazov deželnih zborov, da to uvidijo. Res je, v Avstriji, kjer je sodnik zavarovan z neodstavljenostjo, moreš imenovati nepravne oae naredbe, katere hočeš. (Poslanec dr. Vašaty: Tako je!)

Boj proti naredbi je pričelo okrajno sodišče v Šoštanji v okrožji celjskem. Deželno nadsodišče je dne 10. avgusta 1887 naznanilo to ministersko naredbo sodišču, da se po njej ravna. Okrajno sodišče v Šoštanji, ki je imelo voliti mej višjim oblastvom in deželnim zborom, potegnilo je brez pomisleka z deželnim zborom. In res je sodišče odklonilo slovensko vknjiževanje. (Čujte! na desnici.) Vložila se je pritožba, stvar je šla na deželno nadsodišče, in to je pozabilo svoje naročilo ter v marci tekočega leta — torej po deželnem zboru — potrdilo razsodbo okrajnega sodišča, češ, da naredba ni postavna, ker na Štajerskem ni postave, po kateri bi se mogla zahtevati slovenska vknjiževanja. (Čujte! Čujte! na desnici.)

Ali je na Kranjskem stvar drugačna? Tam se je tudi nemški pisalo, akoravno slovenski govoré. Že prej enkrat sem rekel, da ni le pismeni jezik, temveč tudi govorjeni jezik sodniški.

Se eno okrajno sodišče hočem omeniti, ki se je posebno odlikovalo; to je v Slovenji Bistrici. O tem sodišču smo nedavno brali po časnikih neprijetne opazke. Očitano se mu je, oziroma njegovemu načelniku, da je v nekem kraju v nedeljo mej službo božjo vodil dražbo (Čujte! Čujte! na desnici.) ter prisilil župana in dva cenilna moža, da so bili navzoči. Če je okrajni sodnik hotel imeti v nedeljo svojo službo in veliko kupcev, pa tega mu ni bilo treba storiti med božjo službo, ker s tem se žali tudi verski čut prebivalstva. In ta okrajni sodnik je tudi jurist in ne jezikoslovec; to dokazuje, ker je odločno prepovedal slovenski vknjiževati, in da je enkrat ukazal izbrisati slovensko vknjiževanje in je nadomestiti z nemškim (Čujte! Čujte! na desnici.) in sicer z opazko, minister bi milal ko ukazal tudi kitajska vknjiževanja. (Čujte! na desnici.)

To se krasno ujema z večerajšnjim gospodom govornikom, ki nam je tudi razlagal poglavje o kitajskih zemljiščnih knjigah. (Prav dobro! in veselost na desnici. — Poslanec dr. Vašaty: Samovoljnost!) Je-li čudno, če se tukaj pritožujemo, ker že pri prvi in drugi instanci tako z nami ravna? (Dobro! na desnici.) (Konec prih.)

Dopisi.

Cerkno, dne 19. avgusta. — (Izv. dop.) Kakor je bilo v „Soči“ naznanjeno, bil je danes po popoldanski službi božji shod volilcev v dvorani gosp.

Peternela. Z gosp. državnim poslancem vitezom Tonklijem pripeljala sta se tudi gospoda deželna poslanca Jos. Ivančič in dr. Nikolaj Tonkli. Volilnega shoda udeležili so se vsi odličnjaki v Cerknem in iz okolice in pa najupliviši možje celega okraja. Precej po 2. uri bila je dvorana napolnjena in gospod državni poslanec začne svoj govor, ki je trajal nad 3/4 ure, koj po 2 1/4 ure.

Poročal je nadvse o tem, kar se je godilo v državnem zboru, slikal težave, katere je bilo treba premagati pri ponovljenji poravnave z Ogrri nasproti ogerski vladi sami, katera je skušala vse koristiti na svojo stran obrniti, in pa nasproti vstavoverni nemški stranki v državnem zboru, katera je skušala vsako priliko v to porabiti, da bi razušila večino v državnem zboru, vreči ministerstvo in vzeti v svoje roke vladno krmilo na škodo Slovanov in konservativnih Nemcev, in poudarjal, da se je vendar vse srečno dognalo a tem, da je bila desnica v državnem zboru držeč se pregovora „v slogi je moč“ vselej slozna in edina in tako vselej zmagalna.

Naš poslanec je nadalje razkladal postopanje slovenskih poslancev v dosogo narodne enakopravnosti, in povedal, kako se je moral vdati tudi sedanji naučni minister njihovemu zahtevanju ter za trdno obljubiti, da vpelje na spodnjih gimnazijah na Štajerskem in Primorskem slovenski kot učni jezik. Priznal je tudi in povdaril, da vsi spoznamo potrebo, da se učimo nemškega jezika kot jezika vladarjene hiše, kot svetovnega jezika in pa kot posredovalnega jezika med drugimi narodi v Avstriji, toda da se mora to goditi le na podlagi slovenskega jezika, kateri ima ostati na ljudski šoli vselej izključljivi učni jezik.

Razlagal je tudi prav v umljivi besedi sedanje zunanjo politiko in pa zvezo Avstrije z nemškim cesarstvom in z Italijo in dokazal, da se ta zveza opira edino le na medsebojne interese zaveznikov, in da je najtrdnjša zaslomba lastne neodvisnosti zadovoljnost narodov in mogoča vojska po suhom in po morji.

Povdarjal je tudi govornik, da je državni zbor skrbel za sredstva za vzdrževanje vojske, in da se je zato sprejel novi davek na špirit in žganje, kateri obeta na leto po 25 milijonov gold. Ako se to vrenišči, je nadeljeval, pokrivali se bodo vsi stroški za vojsko, doseže se ravnostrežje med državnimi dohodki in stroški in ne bo še toliko ostajalo, da se bo mogel znižati hišni davek in pa cena za sol, katera je tako potrebna v povzdigo živinoreje.

Našel je govornik tudi zdatne vsote, ki je vlada dovoljevala iz državne blagajnice za zdravju-nje, razširjenje in izdelanje toliko državnih cest, kolikor skladovnik cest v političnem okraji tolminskem, od, kar je on državni poslanec, to je od leta 1881.

Iz teh naj posnamem samo vsote za cesto ob Idriji od Čiginja do Cerknega v Kopačnico in pa od Želina proti Idriji, katere skupaj znašajo gl. 40.000; gotovo zdatna podpora za naše kraje!

Kar se te ceste tiče, obljubil je govornik, da ne bo miroval, dokler vlada te ceste ne sprejme v svoje gospodarstvo, ker se je sam prepričal, da obično same je ne bodo mogle tako zdraviti in razširiti, kakor treba, in še manj pa jo nadalje vzdrževati. Ta jako interesantni govor poslušali so vsi navzoči z nenavadno pazljivostjo in kedar je govornik sklenil in vprašal, če želi kdo še kako pojasnilo ali pa naznaniti mu še kako željo, se oglasi č. gospod dekan Jeram in vpraša poslanca, kako se bo obnašal nasproti predlogu kneza Liechtensteina glede verske šole.

Dr. Tonkli odgovarja, da je cela desnica sklenila, da bo glasovala združena za to, da se ta predlog izroči šolskemu odseku v razpravo in poročilo, da so pa že sedaj slovenski poslanci tega menenja, da je treba med nečela sprejeti tudi to: da ima biti v ljudski šoli le materni jezik učencev učni jezik.

Na podrobniše vprašanje istega gosp. dekana, kako bo on, poslanec, glasoval, in ali bo zagovarjal versko šolo, je ta odgovoril, da bo za njo glasoval, ako pride do tega, in zagovarjal kot katolik vselej katoliška načela.

Na to poprime besedo gosp. Peter Podobnik, župan Cerkljanski in govori: „Jest mislim in sem prepričan, da izražam čutja in menenja vseh danes tukaj zbranih gosp. volilcev, ako izrekam, da odobravamo dosedanje postopanje gosp. poslanca v državnem zboru, da se mu zahvaljujemo za njegov trud in požrtvovalnost, da mu tudi v prihodnje popolnoma zaupamo ter ga prosimo, naj bi nadalje tako ustrajno, pogumno in uspešno, kakor do sedaj, branil in zagovarjal naše narodne pravice in gnotne interese.“

Vsi navzoči so potrdijo in vzkliknejo gromoviti: živio naš poslanec!

S tem je bil shod končan, prijazni pogovori so pa še nadalje trajali.

Iz okolice goriške, 23. avg. — Jedva smo se ljudski učitelji malo oddahnili, glej! uže moramo zopet na delo. V kratkem se prične vpisovanje otrok. To pa mi daje povod, da svojim tovarišem nekaj vrlo imenitnega na stroj položim. V obče je znano, kako uporno se v zadnjem času ptujščina širi po naših vaseh in selih. Ni dosta, da je neprijatelj se svojimi šolami v mestu slovenski življenj kot potisnil, tudi na okolico preži in gleda, da bi jo poitalijančil. Da, sovraži so začeli uže neposredno naš jezik napadati. To nam dovolj pričajo italijanske šole v Podgori. Širjenje ptujščine pa nam je v očividno pogubo; in ne le v pogubo, tudi v sramoto nam je. „Več sramota gre narodu, ki zgubi svoj jezik, kakor pa narodu, ki zgubi prostost,“ tako piše Plutarh. Naša dolžnost je torej, da z vsimi močmi sovražnim nameram kljubujemo.

Sredstev za to imamo več. Jaz hočem le jedno omeniti, ki se posebno nas učiteljev tiče. Znano je, da prihajajo k nam iz Gorice Trsta in celo iz Pulju posamne poitalijančeno družine. Take družine so dober kvas za nadaljno delovanje sovražne „Pro patrije.“ Naš moralni in materijalni interes ali korist zahteva torej, da pri vpisavanji ne gledamo samo na otroke, katerih imena dobivamo od gg. župnikov, mariveč paziti nam je osobito na otroke, ki iz drugih krajev v naša sela silijo; ti so nam nevarni. Z vsa skrbjo skušajmo take otroke v šolo spraviti, da se polagoma našemu jeziku privadijo. In prav zdaj je čas za to. Ne-pametno bi bilo, ako bi učitelj take otroke preziral, ali še celo nalašč iz šole izključeval, kakor nekdo menda res dela. Ne, ne tako! Naj nas skušnja le predobra uči, da jo nam italijansčina pravi želodčni rak, ki se širi in širi in nazadnje umori.

Za časa uprimo se ter postavimo jezikovni Babiloniji jez; kajti drugače se lahko dogodi, da pride uže v petih letih za Podgoro Pavma na vrsto, potom Solkan. Šempeter itd. Pozor torej!

Iz goriške okolice, dne 18. t. m. — V četrtek dne 16. t. m. ustanovil se je odbor „Učiteljskega društva“ za naš okraj. Odborniki došli so polnoštevilno ter izvolili si predsednikom: Tomaža Juga, predpredsednikom Matijo Lovrenčiča, tajnikom Ivana Kraševca, blagajnikom Antona Bajca in pevovodjo Ambroža Poniža. — Zbrani odbor je z zahvalo sprejel v znanje telegram, poslan od odbora tolminskega društva v dan 2. avgusta povodom občnega zborovanja! Z obzirom na neki paragraf društvenih pravil je odbor sklenil ršiti neko došlo mu vlogo pri prvem občnem zborovanji. Potem ko so se sprejeli novi društveniki ter se je rešilo nekoliko stavljenih predlogov, zaključil je predsednik sejo izrazivši željo, naj ga odborniki kolikor mogoče podpirajo.

Iz Bilj, dne 18. t. m. — Galilej je rekel: „In vendar se giblje.“ Tako sem si mislil tudi jaz v soboto, ko sem se nahajal v veselju, rojstveni dan cesarjevo obhajajočem društvu. V Biljah se je letos ustanovilo samostojno županstvo, katero je kot takšno prvokrat slovesno obhajala denašnji dan. Ob 7. uri dopoldne darovala se je slovesna sv. maša z zahvalno pesnijo, katero se je večležilo starešinstvo in mnogobrojno občinstvo. Pokanje možnarjev in nabivanje zvonov je slovesnost povekševalo. Oficijelni ali uradni del je bil s tem končan. — Na povabilo županovo zbrali so se o 5. uri popoldne starešine in nekateri drugi občinarji v županstvenih prostorih pri kozarci vina, kjer se je napilo ljubemu našemu vladarju.

Važen je bil pa drugi govor. Govornik je omenil, da je v Biljah mnogo rokodelcev — blatarjev, ki nimajo nepremakljivega premežnja in tedaj malo upanja do podpore na starost. Povdarjal je veliko korist delavskih podpornih društev ter priporočal, naj bi se tudi tu ustanovila podružnica takega društva, ki zedinjeno z bralnim društvom, bi občinarjem donášalo obilo duševnih in materijalnih ali gnotnih dobrot. Gostje so obljubili zadevo to po mogočnosti podpirati. Iskra je tu, trebé le nadalje prikladati, da ne ugasne. Ako se zadeve te poprimejo važnejše tukajšnje osebe, se prav lahko ustanovi omenjena podružnica, ki bi gotovo donášala dober sad.

Temu govoru je sledilo pojašnjevanje važnega društva sv. Cirila in Metoda. No, v Biljah je bilo to društvo znano le nekaterim po imeu, radi česar tudi zanimanje le majhno. Govornik je priporočal društvo v blagovoljno podporo ter prosil navzoče, naj vržejo po mogočnosti darek na žrtvenik narodne prosvete — in glejte! prvokrat v Biljah se je nabral znesek za Ciril-Metodovo društvo. Hvala darožljivim podpirateljem! Kot nameček priprostej zabavi v društvu povedal je neki gospod mnogo smešnic, kar je vzbudilo obče veselje ter storilo, da nam je hitreje potekel čas. — Začetek narodnega društvenega probujenja in razvijanja je tu; dal Bog tudi razcvit!

V Brdih, 14. avgusta. — Sinoči ob 6. uri so se izvršile volitve v občinski zastop Dolanjske županije pri g. županu Blažiču v Kožbani. O izidu bom govoril drugi pot; za danes povem le to, da so premnogi Kožbanci tretjerazredniki ostali pri senu ali doma ter pustili si uzeti 3/8 možev. Prišlo je do sred-

kanja med 2 našima in 2 laške stranke zaradi enakoštevilnosti glasov, a srečka nam jo pokazala figa. Tako se kaznuje zanikrost tretjerazrednikov. Dala je pa ta nesreča pogum drugorazrednikom, da so izvolili samo naše. Ta izid je iznenadil nasprotnike, kakor se je videlo iz neke zabavljice na naše duhovnike. Narod, glej, kdo te vodi in brani! Škoda, da se je volitev naznanila duhovnikom še le na predvečer, ko ni bilo več časa volilce spodbujati, da naj pridejo k volitvi. Kaj pomaga število volilcev, če ostanejo doma? To bodi podučenje za druge volitve. Agitacije je treba; učimo se je od Lahov posvetnih in duhovnih!

Bil sem v soboto v Gorici, ker me je bila povabila c. k. okrajna sodnija kot prič. Pri tej sodnji se mi je reklo, da je pomota v vabilu, ker bi moralo uročeno biti enako imenovanemu gospodu na Gradišči. Ta pomota mi je uzela ne samo nekaj denarja, ampak tudi silno dragi sobotni čas. Zato sem zahteval nekaj odškodnine in prejel. Uradniki naj se uče pazljivosti in natančnosti! Pri tej priliki bi priporočal slavni c. kr. okrajni sodnji, naj gg. duhovnikov ne vabi ob sobotah k zaslišanju, ampak druge dni, vsaj so tudi ob sredah obravnave! Drugim ljudem so morda sobote bolj priročni dnevi. Postrežljivost je lepa reč. — Po tej polovični odškodnini napotil sem se na vrt g. Marzini-ja, da bi zadostil osrednjemu ovrvěvaleu, kateremu se klanjajo vsi drugi.

Med mojim kosilom priromajo v veliko pritičeno dvorano isterski romarji, namenjeni na Sv. Goro, ter jo napolnijo; med njimi 2 redovnika. Po kosilu je eden teh usedel se k glasoviru in lepe glasove izvajal iz njega; na ta vvod zapojejo romarji lepo donečo umetno pesni posvetae vsebine. Čisti glasovi pa beli obrabi so mi usilovali misel, da so naši ljudje, a beseda jih je izdala za Laha. Ta skupnost, ta neustrašenost, ta delavnost naj bo Slovincem v izgled! Gradenski.

Politični razgled.

Sploh se piše, da deželni zbori se snidejo 10. septembra. Dne 11. oktobra zbere se pa uže državni zbor, da bo nadaljeval svoje delo tam, kjer je je pustil pomladi. Na Češkem so pogosti shodi, na katerih pokladajo poslanci izmed mladih in starih račun o svojem delu v državnem zboru. Napetost med obema narodnima strankama je precej velika. Vladni listi koroški dokazujejo, da slovenski otroci na Koroškem so najboljši učenci. To smo že zdavna vedeli; a neki ljudje so se sramovali to priznati. Izmed ministrov govori se največ o vitezu Gavču, kateremu očitajo židovski listi, da se je udal Slovaniom, ker ohrani par onih šol, katere je bil sklenil zapreti.

Na Ogerskem se veliko govori in piše o razporu med naučnim ministerstvom, čegar načelnik Trefort je v sredo umrl, in kardinalom nadškofom Simorjem radi učiteljskega v Trnovem meš Slovaki. Splošno zanimanje vzbudilo je pismo kardinalovo, v katerem po „N. fr. Pr.“ priznava brezpogojno nadzorniško oblast države nad šolami in v katerem se ponaša s tem, da v njegovi šoli, dasi v sredi Slovaksije, se uči vse madjarski ter da se odredjajo širilci madjarske kulture za Slovaksijo. V stvari sami pa, o kateri je prepir, je kardinal ministra prav do in temeljito zavrnil.

Naš zvesti prijatelj knez Bismarck zbira zopet ministre srednjoevropskih držav okolo sebe, da se z njimi pogovori o sedanjem položaji sveta in o tem, kar bi bilo treba ukreniti v bližnjih časih. Patrijot Crispi je uže pri njem v Friedrichsruhe, naš Kalnoky se jima pridruži te dni. Pričakovali so, da pride tudi ruski minister zunanjih zadev pl. Giers; a ta je naravnost odgovoril, da ne pride, najbrže ker nima tam česa iskati.

Italija bi se rada Franciji nekoliko po robu postavila, ker vē, da jo branite Nemčija in Avstrija. Tako vsej se razlagajo ostra pisma, katera je pisal minister Crispi v Pariz gledě zemlje Massaua ob Rudečem morji, katero bi Italija rada zasedla. A zdi se, da ne bo hudega, ker lože je ropotati s peresom nego z mečem.

Na Francoskem je veliko nemira, upitja in prepira, kakor po navadi. General Boulanger, smrten nasprotnik Nemčiji, se vozari po deželi ter kandidira, kjerkoli je prazno kako mesto za državni zbor. Te dni je bil ob enem voljen v

treh volilnih okrajih, kar je njegove nasprotnike, v prvi vrsti žide, jako osupnilo. Da bi ga izpodkopali, očitajo mu mnogo stvari, katerim se pozna na prvi pogled, da so izmišljene in zakaj so izmišljene.

Domache in razne vesti.

Cesarjev rojstni dan obhajal se je slovesno po vsej deželi. Iz Mirna došel nam je o ondašnji slavnosti dolg dopis, ali za ta list prekasno. V Čepovanu bo slavila „Kat. politična čitalnica“ štiridesetletnico cesarjevo z veselico za katero se nže sestavlja slavnostni vspeled.

V Gradišči so imeli veterani preteklo nedeljo prav lepo svečanost. Prišli so bili iz vseh krajev Furlanije in so bili razvrščeni v štiri stotnije. Monsignor Jordan služil je sv. mašo pod šatorjem na planjavi, med katero je sviral godba. Po maši pela se je zabavalna pesem in preč. g. proš je dal sv. blagoslov. Navzoče je bilo tudi brez števila ljudstva. Po cerkvenem opravilu so veterani defilirali pred navzočo gospodo. Potem je bil banket z mnogimi navdušenimi napitnicami. Ljudstvo veselico je zapredil dež; a vsa slavnost je pričala, da Furlana ni še okužila „italijanska“ omika, ampak da je svojemu vladarju zvesto udan. Slava!

Vabilo. Podpisano predsedništvo vabi uljudno vse p. n. gg. društvenike slovenskega narodnega političnega društva „Sloga“ k rednemu običnemu zboru, ki bo v prostorih goriške čitalnice z dnevnim redom, ki je v pravih določah, v ponedeljek dne 27. avgusta ob 11. uri predpoludne, z opombo, da pri tej priliki položi dr. vitez Tonkli račun o svojem delovanju v državnem zboru. V Gorici, 10. avgusta 1888. Predsedništvo.

V Bolci bo v nedeljo 2. septembra volilni shod, pri katerem bo dajal dr. vitez Tonkli račun o svojem delovanju v državnem zboru. Vsi neposredni in posredni njegovi volilci so uljudno vabljeni, da bi se udeležili tega shoda.

Duhovske zadeve. Č. g. Janez Kokošar, kaplan v Cerknem, navdušen cecilijanec in speten glasbar, imenovan je upravitelj župniji Šebreljski, ki je bila brez dušnega pastirja, odkar jo je zapustil č. g. Adolf Harmelj. — Umril je 20. t. m. v Korminu Anton Turos, vikar v pokoji. Rojen je bil v Medani 6. julija 1816, v duhovnika posvečen 21. sept. 1846; zadnja njegova služba bila je v Rutarjih (Ruttars) pri Korminu; užo mnogo let miroval je v tem trgu, ki mu je bil blizu rojstnega kraja in priljubljen od mladih let. N. p. v m.

Jakob Maksimilijan Stepischnegg, knez in škof lavantinski, ki je praznoval 2. avgusta t. l. petdesetletnico svojega mašništva, objavil je v „Slov. Gospodarji“ z dne 9. avg. naslednjo zahvalo: „Ker mi ni mogoče, posebej se zahvaliti vsem, ki so mi čestitali k zlati meši, so poslušajem te poti, da jim izročim najsrčnejšo zahvalo. Bog jim povrni. V Martiru dne 6. avgusta 1888.“ Svoji duhovščini je pa še posebno razposlal kratek pastirski list, ki je poln najpresrečnejših hvale do njo.

Na c. k. izobraževališči za učiteljice v Gorici sprejemale se bodo učenke v ravnateljstvu pisarni 14. in 15. septembra od 9. do 12. ure predpoludne. Vsaka učenka, ki na novo vstopi, naj prinese seboj: a) krstni ali rojstni list; b) zadnje šolsko spričevalo in c) spričevalo uradnega zdravnika, da je popolnoma zdrava. Učenke, ki žele vpisane biti v č. k. dekliško vladnico, naj se oglasijo se šolskim spričevalom pri dotični učiteljici razrednici 15. septembra od 9. do 12. ure predpoludne. Onč, ki vstopijo na novo, naj prinesejo seboj tudi krstni list. V drugi, tretji, četrti in peti razred se ne bodo sprejemale učenke, ker ni prostorov.

Visoko c. k. vlado opozarjamo najuljudneje na današnju vest o tukajšnji c. k. dekliški vladnici, katera radi pomanjkanja prostorov ne more sprejeti novih učenk v noben razred razen v prvi, a šo v ta, kakor se pravi, samo 24. Naj bi se vendar sezidalo enkrat prepotrebno poslopje, da bi bili stroški, katere uročuje ta šola, v pravi razmeri s številom učenk, ki se tam poučujejo. Ob enem naj bi se pa tudi notranja šolska uredba tako premenila, da bi bila šola v resnici to, kar pravi njeno ime, in ne samo c. k. državna dekliška nemška šola. Ako ima taka ostati, kakeršna je zdaj, naj se ji odvzame sedanje ime ter naj se imenuje tako, kakor slična šola v Trstu. Se vé, da potem se mora ločiti od c. k. izobraževališča, s katerim nima skoro nobene druge zveze razen istega poslopja in istega ravnateljstva. Po svoji sedanjí uredbi ta dekliška šola ni vladnica v smislu novega organizacijskega pravilnika, ki ga je izdal minister vitez Gavč.

Zemljiške knjige so za posestnika zemljišč in hiš neprecenljive vrednosti, ker kažejo pravega

posestnika s tako močjo, da je prav težavno zmagati v tožbi proti knjigi. Knjiga obsega tudi vse dolgove, ki težijo kako posestvo, in razkriva todaj pravo njegovo vrednost. Upnik je miren, če vé, da je posojilo vključeno, ker posestvo mu daje poročstvo, da dobi posojeno vsoto o svojem času nazaj. Ker je zemljiška knjiga javna, sme jo vsakdo pregledovati in prepričati se o kakem posestvu, ki ga zanima, ali je prosto ali obteženo. Iz tega je razvidno, da je knjiga jako važna in da je potrebno, da se piše v tistem jeziku, ki se govori v dotičnih krajih. Tudi visoko č. k. ministerstvo pravosodja je to spoznalo ter, izvršujoč §. 19. temeljnih postav, ukazalo, naj se vpiše vsako vključenje v tistem jeziku, v katerem je bil izdan dotični sodnijski odlok, oziroma v katerem je bila spisana dotična prošnja. Kako se je izpolnjeval ta ministerški ukaz v mnogih krajih, pojasni in dokazal je slovenski poslanec Fr. Ferjančič v državnem zboru dunajskem. Dotični odlomek njegovega govora prinesli smo v današnji številki ter priporočamo gg. čitateljem, naj ga pazljivo berejo.

Drobne vesti. 22. t. m. umrl je v Mirau Ivan Scalettar, častni ud goriškega veteranskega društva, odlikovan s zlatim križem za zasluge, bivši župan miranski. Ranjki bil je tudi premožen posestnik, strojar in trgovec z usnjem v Gorici. — Požar je bil te dni v Gorici ob cesti, ki vede k novim mesnicam (Via Macello) za kapucini. Pogorela je kmečka hiša z vso opravo in s poljskimi prideletki, ki so bili shranjeni. Vse je bilo zavarovano. Zanimivo pri tem je to, da mestni gasilci so prišli na pogorišče sode brez vode, med tem ko so tukajšnji topničarji pripeljali seboj brizgalnico in vodo ter ogorji zadušili, da se ni razširil na sosednja poslopja. — Proračun mesta goriškega za prihodnje leto 1889 ostane razpoložen v mestni pisarni skoz 14 dni, ki so se začeli šteti z 18. t. m. — Po daljši bolezni umrl je v Gorici večeraj Gotfrid baron De Grazia Podgosdom, v mestu jako znana oseba. — Nove zvonove za vikarijsko cerkev Ročinskijo ulil je danes tukajšnji zvonar Alojzij Broglio v občini Podgora Pevma. — Naš domačin iz Staroga Sela pri Kobaridu Miha Skočir postal je nadporočnik v Celjskem pešpolku št. 87. — V koperskem glavarstvu v Istri bo dopolnina velitev kmetških občin za deželni zbor poreški 30. t. m. Narodni kandidat je Fran Flego, občinski načelnik v Buzetu (Pinguente), čegar izvolitev je zagotovljena. — C. k. železniško prometno ravnateljstvo v Pulji preseli se s 1. septembrom t. l. v Trst, kjer bode poslovalo v ulici Canale grande št. 4.

Za drušbo sv. Cirila in Metoda nabrali so biljenski rodoljubi v veselej družbi 5 fl. 30 nov. in to v prvo. Le tako naprej, čvrsto za narod in omiko!

Vabilo. Podpisani odbor šteje si v čast uljudno vabiti vse brate „Sokole“ rojake in narodna društva k slovesnemu odprtju telovadnega društva „Sokol“ v Gorici dne 2. septembra t. l. Slovesnost se bode višila pri lepem vremenu na Katarinini jevi v vrtu, pri slabem v gostilni pri „Zlati zvezdi.“ Spored slavnosti: 1. Predpoludne sprejem došlih „Sokolov“ na kolodvoru. 2. Ob 1. uri popoldne „banket“ domačih in zunanjih Sokolov. Banketa udeležé se lahko tudi drugi rodoljubi, ki niso „Sokoli.“ Vsak člen plača 1 gl. Kedor želi udeležiti se banketa, naj to naznani odboru ali pa pri čuvaju goriške čitalnice vsaj do sobote pred slavnostjo. 3. Ob 4½ uri zvečer slavnostna beseda se sledečim sporedom: 1. Gorski popotnik, stopaj, svira orkester. 2. Overtura iz „Vabucco“, svira orkester. 3. Pozdrav staroste. 4. „Sokolska“ poje moški zbor. 5. „Naprej“ stopaj, svira orkester. 6. „O bitvi“, poje moški zbor. 7. Finale iz „Zadnji Suliški dnevi“, svira orkester. 8. V „pepelnični noči“, deklamuje g. čna Fabijani. 9. „Zrinski-Frankopanka“, poje moški zbor se spremeljevanjem orkestra. 10. „Umetnikov živelj“, svira orkester. 11. „Slavnostni govor“, govori Ant. Zaverstnek. 12. „Hercegovska“, poje moški zbor se spremeljevanjem orkestra. 13. Finalni tercet iz „Ernani“, svira orkester. 14. Srečkanje 10 dobitkov; številka stane 10 kr. 15. „Na boj“, poje moški zbor se spremeljevanjem orkestra. Po besedi ples na prostem (oziroma v dvorani.) Pri besedi in pri plesu svira goriški orkester 18 mož. Vstopnina k veselici za društvenike prosta, nedruštveniki plačajo 20 kr. za osebo. Za ples plačajo društveniki 50 kr., nedruštveniki 1 gl. Radodarnim doneskom se ne stavijo meje. Prvi ples plešejo sami „Sokolci“ v društveni obleki. Gospodje društveniki naproseni so uljudno, da bi si umislili za to prvo slavnost društveno obleko, katero izdeluje g. Martin Poberaj na Travniku. Ob enem naj blagovolé prineseti seboj tudi društvena znamenja. Vstop k slavnosti ni dovoljen brez vabila. K obilni udeležbi vabi odbor telovadnega društva

„Sokol“

V Gorici, 20. avgusta 1888.

„Nepriustran“, hrvaški list, ki je začel izhajati početkom tega leta na Sušaku blizu Reke in ki je bil namenjen posebno hrvatskemu Primorju, Istri

in kvarnerskim otokom, moral je prenehati radi pomanjkanja gnotne podpore. Obžalujemo, da narodni listi dobivajo tako malo podpore, da jim ni mogoče niti životariiti, a toliko manje pa razviti se.

Vabilo k IV. velikemu in pevskeemu zboru „Slovenskega pevskega društva“ s praznovanjem 40-letnice Njih Veličanstva našega presvitlega cesarja Franja Josipa I. dne 2. septembra 1888 v Kiškem. Slayna slovenska pevska društva, pevski zbori, slavne čitalnice, Sokoli, druga narodna društva in posamezni narodnjaki se najuljudneje vabijo k udeležitvi zgoraj omenjenega zbora in te posebne slavnosti, ter se prosijo poročila, ako in v kolikem številu se hočejo udeležiti. V Ptuj, meseca avgusta 1888. Odbor „Slov. pevskega društva“.

Medved, ki je bil v tem letu v trnovskem gozdu vstreljen, bode prihodnjo nedeljo razpoložen v goriškem deželnem muzeji.

Vino-sadjerejsko društvo za Brda priredi prihodnjo nedeljo 26. t. m. vino-sadjerejsko razstavo. Razstava bode v Števerjanu v prostorih g. Formantini-ja in bode odprta od 9. ure zjutraj do noči istega dne. Gospodje posestniki in vino-sadjerejski trgovci, kakor tudi drugo slavno občinstvo so vljudno vabljeni, da počaste s svojim pohodom drugo Brisko razstavo. Odbor Vino-sadjerejskega društva za Brda.

Poziv posebnega odbora v Ljubljani, ki nabira krajepisna imena po vsi Sloveniji, objavili smo v štev. 28. od 13. julija t. l. Pozneje smo izvedeli, da odbor je odločil za vsako duhovnijo meša, ki naj bi zapisal vsa krajepisna imena, razvrščena po županijah in davkarskih občinah, ki se nahajajo v dotični duhovniji. Razposlalo se je tudi vabilo dotičnim gospodom za uljudno prošnjo, da bi blagovoljno prevzeli nabiranje imen v tisti duhovniji, katere ime je zapisano pri njih imenu na zavitku omenjenih vabil. Ob enem so pridjana rečenemu vabilu tudi prošnja, na katera je odgovoriti, in opomnje, po katerih se je treba ravnati pri tem nabiranju.

Prašanja glasijo se tako: I. Iz katerih prejšnjih občin je nastala sedanja občina in ali ta občina (ali katera vas v njej) ni imela prej drugega imena? II. Ali je v občini kak grad ali samostan, ali so kake grajske ali samostanske razvaline ali pa kake druge znamenitosti zgodovinske, ali pa tudi prirodne (n. pr. jame, rudniki, slatine, toplice itd.)? III. Imena trgov, vasi, selišč, manjših okolice, posamičnih polj, njiv, travnikov, gozdov itd. IV. Imena gor, hribov, gričev, klancev, sotesek, dolin itd. V. Imena rek, potokov, studencev, izvirkov, jezer, ribnjakov, kalov, močvirij itd. VI. Spada li cela občina ali spadajo le posamični deli njeni pod kako širše krajepisno ime, katero ima ves kraj (okolica), in kateri so ti deli? N. pr. Sorško Polje, Suha. VII. Naj se kratko omenijo važne zgodovinske dogodbe, ki niso obče znane in se pripovedujejo.

Tem prašanjim dodane so naslednje opomnje: 1) Imena, spadajoča pod II, III, IV in V naj se uredijo in razvrsté po katastralnih občinah, ako je namreč sedanja občina iz njih nastala. 2) Pri vsakem imenu pod II, III, IV in V zapiše naj se tudi nemško ime, ako se rabi. 3) Pri imenih pod III (trgi, vasi, selišča) naj se zapiše, kako se glasi na uprašanje kje, kam in od kod, in kako se glasi ime prebivalcev in adjektiv (pridevnik) iz tega imena. Na pr. Kámnna Gorica, v Kámnni Gorici, v Kámnno Gorico, iz Kámnne Gorice, Kámnničan, kámnniški; Iga, na Igu, z Iga, Izánc, iški in izánski. 4) Vsako ime naj se zapiše z akcentom. 5) Ako ljudstvo ime drugače izgovarja, nego se navadno piše, naj se to pripiše natančno tako, kakor dotično ime ljudstvo v narečju izgovarja. 6) Odgovori naj se zapajujejo po zgoraj naštetih točkah s pristavljenimi številkami.

Nekaterim gospodom, ki so dobili vabila, da bi sodelovali pri tem pomembnem podjetju, bo morda težko na prvi pogled odgovoriti na vse, kar se zahteva. Taki naj pomislijo, da jim je dovoljeno in da osrednji odbor celo želi, da bi si sami po svoji previdnosti pridobili še drugih poznavalcev. Častita duhovščina in gg. učitelji lahko složno delujejo na tem polju. Posebno pa lahko pomagajo v tem oziru prav mnogo dijaki, ki so zdaj na počitnicah. Vsakdo naj si nabere imena, ki so navadna v domači vasi ter naj jih izroči poverjeniku za tisto duhovnijo. S pomočjo dijakov in s.loh šolske mladine dá se veliko doseči v tem oziru. Tedaj, pogumno in složno na delo!

Listnica uredništva. — Dopisa o zborovanju učiteljskega društva v Šempetru nismo sprejeli, ker smo v poslednjem listu povedali, da smo polemiki v „Soči“ zaprli vrata. Društveno predsedništvo se bode že samo znalo zagovarjati v prihodnjem zborovanju; kar pa nas tiče, ne oporekamo, da pri pvepisovanju vabila, smo bili v njem zamenili izraz „le tni občni zbor“ z besedo „zborovanje“.

Zahvala.

Presrčna zahvala vsem, ki so spremili k zadnjemu počitku ranjkega

Ferdinanda Kavsa,

posebno pa se za to zahvaljam načelniku strelskega društva, gg. uradnikom in vsem p. n. čestitim občinarjem.

V Bolci, 17. avgusta 1888.

MARIJA udova KAVS.

Naznanilo.

Veliko Hamburško-Amerikansko društvo brzih pošt-nih parobrodov, poslujočih med Hamburgom in New-Yorkom, odprenila redno v nedeljo in sredo vsakega tedna velike parobrode svoje iz Hamburga v New-York, ter sprejema potovalce prvega, drugega in tretjega razreda, namenjene v New-York, Sv. Frančišek kalifornijski, Antile, Meksiko, Kolon, in po črti Panama v Kalas (v Limu).

Voznina je jako ceno. Voznja ponuja potovalcem vse mogoče prikladnosti. Društvo to poznano je do sedaj kot najvarnejše.

Gledé potovanja in kakeršne si bodi druge poizvedbe obrniti se je blagovoljno na zastopnika v Gorici

A. Gutmann-a

Semeniške ulice 5.

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštnino prosto!

Visokočastiti duhovščini

se vlnudno podpisani priporočam za napravo cerkvenih posod in orodij najnovejše oblike, kot: monštranc, kelihov, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni. Zadovolim gotovo vsakega naročnika, bodisi da je delo prepuščeno mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim ter jih v ognji pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolijo pošiljati take reči nefrankovane.

Teodor Slabanja,

srebrar v GORICI, ulica Morelli št. 17.

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštnino prosto!

PAPIR,

sklad 500 pol:

konceptni nevglazjeni po	i gl. 35 kr.
„ vglazjeni	1 „ 40 „
bel za uradna pisma	1 „ 80 „
pol ministerjal za poročila	3 „ 40 „

Konceptni papir je bel, sivkast in višnjevkast.

Teh vrst papir je najprimernejši za uradno rabo.

Raznih drugih vrst imam za višjo in nižjo ceno.

100 pisemskih zavitkov (kovertov) 25 kr. in dražji.

Škatla, t. j. 144 peres velja od 30 kr. do 1 gl. 10 kr.

Vso drugo pisarniško pripravo prodajam po razmeri teh cen s celo majhnim zaslužkom.

Priporočam se za blagohotno odkupovanje.

G. LIKAR

v Semeniških ulicah št. 10.

Mineralna naravna voda.

Mineralna naravna voda.

CELJSKA VODA

iz
KRALJEVEGA VIRA (Königsbrunn)

Kostrevec pri Rogatec.

Kisla alkalična voda, popolnoma čista, bogata ogljene kisline najbolj hladilna pijača, kjer dobro spoznana proti kašlju, proti boleznim v grlu in v želodci in proti kataru v mehurju.

Vrhu tega je gotovo obvarovalno zdravilo za tiste kraje, v katerih radi slabe pitne vode se nabaja mrzlica in druge kužne bolezni.

V Gorici jo prodajata **Angel Fornizel in Anton Orzan**, kakor tudi glavne jedilstvene stacije in drogerije.

Vodstvo vira v Kostrevcu, pošta Slatina (Sauerbrunn) pri Rogatec (Štajersko).

Mineralna naravna voda.

Piše se nam z Dunaja: Izvrstni vspehi vaših lekarij Riharda Brandta švicarskih kroglic pri pomladanskem in jesenskem zdravljenju, da se krv očisti, daje mi povod, da vam javno izrečem svojo zahvalo. — Spuščaj, mozolji, ulesa, združena s teškim čenjenjem v prehodnih mesecih od leta do zime, silili so me dolgo pa zastoj iskati sredstvo, katero bi — brez silnih učinkov znanih mi čistil, ki zato večinom prebavne organe še bolj šibijo, — očistilo telo po malem nabranih neprebavnih tvarin, sliza in škodljivih sokov. Z nekakim predsodkom — slednjič se uže ne vè, katero izmed mnogo hvaljenih pripomočkov bi si kdo izbral — začel sem rabiti priporočene lekarij Riharda Brandta švicarske kroglice. Previdno sem počel z jedno kroglico in ker ni bila prav prijetnega okusa, zavil sem jo v zmehčano oblo ali lepenco, kar jej je odvzelo vso neprijetnost. Skoz osem dni in sicer blizu eno uro pred zajtrkom sem jemal vs k dan eno kroglico, potem sem nadaljeval z dvema kroglicama, in sem slednjič na tri. Da bi telo, ki je bilo med tem ono notranjo težo in tvarino, ki uže očuje kožno vnetje, s pravilnim prijetnim čiščenjem popolno zgubilo, pòlagoma odvadil, prešel sem zopet na eno kroglico, dokler ni postala še ta mala porcija nepotrebna. Po tem lečenju počutila se je moje telo v vsakem oziru izvrstno, prebavljalo sem lahko, čedil sem se pravilno, in telo se je čutilo prosto onega zla, katero mi je bilo priganjati. Prav posebno moram še omeniti, da učinek teh kroglic ni bil nagel, kakor pri mnogih drugih mečilih, temveč da so prav pòlagoma odpuščale, tako da se je dol skoro z gotovostjo pričakovati — pri meni blizu v 9 urah — vspeh pospešene prebave, pa zopet ne nenudoma, ampak le z nekim pritiskom. Zato moram s popolnim prepričanjem Vaše lekarij Riharda Brandta švicarske kroglice priporočati vsakemu, ki je enako meni slab, kar sem tudi vselej storil svojim znancem. Da pa pokažem pravo pot tudi mnogim tisočem, ki radi samih priporočil in pohval ne vedo, kaj bi začeli pri taki svoji bolezni, da bi se ozdravili, Vas pooblašujem, da objavite to pismo, in sem priložil notarijsko potrjenje svojega podpisa. **Adolf Meklenburg, Windmühlen gasse, 24.**

Podpis potrjen.

IVAN CESCOTTI

DROGER

si šteje v čast opozoriti tukajšnje slavno občinstvo, da je odprl

DROGERIJO

V GORICI

pred škofijo (Via dell'Arcivescovado) št. 3

z bogato in popolno zalogo drog, zdravilnih trav, olj, spiritov, barv mletih na olji in suhih, barvarskih potrebščin, kemijskih priprav, vsakovrstnih firnežev, čopičev in gob na veliko izbiri, krtač, zamaškov. Portlandskega cementa in hidravličnega jappa. —

Zgoraj imenovana firma sprejema naročila na debelo in na drobno, jamči dobroto naročenih stvari, najnižje cene in natančno izvršitev sprejetih naročil. —

AGENTI,

ki hočejo razpečavati državne srečke in srečke s promiji proti odplačilom v obrokih, sprejmejo se z visoko **provizijo**, oziroma sè **stalno** plačo. — Agenti, ki že delajo za bančne hiše v Budapešti, imajo prednost. — Ponudbe pod „J. W.“ na upravnišvo lista.

Želodčne bolezni

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izlčkov itd itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letedimi besedami, ni drugoga ko prevara, pogosto še škodljiva. Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živece, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vodno rasto.

Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gajusu, riganju, zabasanju, homorojaldnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, gljstam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni **G. B. Pontoni** v Gorici.

V TRSTU pri **G. B. Rovis**, v KORMINU pri **A. Franzoni**, v TOLMINU pri **C. Palisca**.

ZAVAROVALNICA

Ogersko - Francoska

(Franco - Hongroise)

v Buda-Pesti

z ustanovno glavnico 10.000.000 frankov v zlatu

popolnoma vplačano in nalcženo deloma pri prvih kreditnih zavodih, deloma v državnih papirjih in deloma v velikanskih posestvih v Peštu in na Dunaji — in z rezervnim zalogom okoli 5.000.000 goldinarjev

sprejema zavarovanje proti plačilu prav zmer-nih premij:

1. proti škodam prizadetim po požaru, streli in razpoku na javnih in privatnih poslopih, cerkvah, glediščih, gospodskih in kmečkih hišah, obrtnijskih napravah, prodajalnicah, mlinih, delavnicah, hišni opravi, posodi, orodji, obleki, perilu, dragocenostih, blagu, petroleji, strojih, rokodelski opravi, kmetijskem orodju, hlevih, senikih, škednjih, vozovih, živini, kletah, poljskih pridelkih itd.

2. proti škodi, kadar se ubijejo kristalno velike šipe in zrcala v prodajalnicah, hišah itd.

3. proti škodam in nezgodam, ki se pripetujejo blagu na potu, kadar se pošilja iz enega kraja v drugi;

4. proti nasledkom slučajnih nesreč, kakoršne zadevajo lahko vsako delajočo, sprehajajočo se in potujočo osebo itd. in sicer za tri slučaje: za smrt, onemoglost in začasno nesposobnost za delo;

5. na človeško življenje za slučaj smrti ali preživljenja, na zadušbine dohodke, pokojnine, preskrbovanje za starost, dediščine za otroke; slučajni usmrtenja v dvoboji ali vsled samoumora tudi niso izključeni.

Društvo je povrnilo škode, od kar je ustanovljeno, za više od 30.000.000 goldinarjev.

Glavni zastop v Gorici

FERDINAND CANDUTTI.

Okrajno agencijo v Kaulu ima gospod **Josip Hösig.**